

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΘΗΝΑ, ΠΕΜΠΤΗ 7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2011

ANALYSIS THE ECONOMIST

Το τσουνάμι χτύπησε τη διεθνή ανάκαμψη

Υποτίθεται πως θα ήταν ένα εύκολο έτος για την παγκόσμια οικονομία. Τον Ιανουάριο εξανεμιζόταν η χρηματοπιστωτική κρίση και η κρίση χρέους της Ευρώπης φαινόταν να αμβλύνεται. Η αμερικανική οικονομία ανέκαμπε. Οι επενδυτές στρέφονταν συλλήβδην στις μετοχές. Δεν θα είναι, όμως, ένα ανέμελο έτος. Οι ταραχές στον αραβικό κόσμο έχουν οδηγήσει στα ύψη τις τιμές του πετρελαίου. Ο σεισμός, το τσουνάμι και το πυρηνικό ατύχημα συνέθλιψαν την τρίτη σε μέγεθος οικονομία στον κόσμο.

Το μερίδιο της Ιαπωνίας στην παγκόσμια ανάπτυξη συρρικνώνεται εδώ και δεκαετίες αλλά παραμένοντας στο 9% είναι αρκετά μεγάλο ώστε να περικόψει την παγκόσμια ανάπτυξη. Υπάρχουν, άλλωστε, και οι έμμεσες επιπτώσεις. Η Ιαπωνία είναι από τους σημαντικότερους προμηθευτές ενδιάμεσων αγαθών στις βιομηχανίες ηλεκτρονικών από το σκληρό γυαλί του iPad της Apple μέχρι το κιβώτιο ταχυτήτων της Volkswagen. Πολλές βιομηχανίες της αναγκάστηκαν να επιβραδύνουν ή να αναστείλουν πλήρως τις φορτώσεις εξαιτίας των κατεστραμμένων δρόμων ή διακοπών στην ηλεκτροδότηση. Οι επιπτώσεις έχουν επεκταθεί πολύ πέραν της Ιαπωνίας.

Δεν είναι εύκολο να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος της πολιτικής κρίσης στον

Οι αρνητικές επιπτώσεις έχουν επεκταθεί πέραν της Ιαπωνίας, καθώς το μερίδιο της χώρας στη διεθνή ανάπτυξη παραμένει στο 9%, αν και συρρικνώνεται εδώ και δεκαετίες.

αραβικό κόσμο, καθώς οι τιμές του πετρελαίου βρίσκονταν ήδη σε ανοδική πορεία. Ωστόσο, ένα σημαντικό τμήμα της αύξησης κατά 25% που σημείωσαν μέσα στο έτος, μάλλον οφείλεται στην ανησυχία για την προσφορά πετρελαίου. Γνωρίζουμε πως μια αύξηση της τιμής του πετρελαίου κατά 10% περιορίζει την παγκόσμια ανάπτυξη κατά 0,2%. Στην αρχή του έτους φαινόταν πως η παγκόσμια οικονομία θα σημειώσει ανάπτυξη από 4% ως 4,5%. Μια πρώτη εκτίμηση είναι πως οι δύο κρίσεις θα περικόψουν από κοινού από 1/4 ως μισή ποσοστιαία μονάδα ανάπτυξης. Και δεν εξαντλείται εδώ ο αντίκτυπος. Από τη φύση τους οι κρίσεις παράγουν σύννεφα αβεβαιότητας. Οι επιχειρήσεις αναβάλλουν τις δαπάνες και τις προσλήψεις μέχρις ότου διαλυθούν τα σύννεφα. Οι

επενδυτές αναζητούν την ασφάλεια των ομολόγων.

Οι εγκέφαλοι που χαράσσουν οικονομική πολιτική δεν μπορούν να φέρουν την ειρήνη στον αραβικό κόσμο ούτε να σταθεροποιήσουν τους πυρηνικούς αντιδραστήρες της Ιαπωνίας. Μπορούν, ωστόσο, να ελαχιστοποιήσουν τις παράπλευρες απώλειες. Το μεγαλύτερο βάρος πέφτει στην Τράπεζα της Ιαπωνίας. Οι προσπάθειές της να αντιμετωπίσει τον αποπληθωρισμό τα τελευταία 15 χρόνια ήσαν συγκρατημένες. Δεν ισχύει, όμως, το ίδιο και με το τσουνάμι. Διοχέτευσε ρευστό στο τραπεζικό σύστημα αποτρέποντας τον πανικό και διεύρυνε τις αγορές κρατικών και εταιρικών ομολόγων.

Τι πρέπει να κάνει ο υπόλοιπος κόσμος; Η G7 κινήθηκε μαζί με την Τράπεζα της Ιαπωνίας για να αναχαιτίσει την άνοδο του γιεν. Πρέπει, ωστόσο, να περιοριστούν αυτού του είδους οι παρεμβάσεις. Η Ιαπωνία εξαρτάται υπερβολικά από τις εξαγωγές και πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την τόνωση της εγχώριας ζήτησης και την αναχαίτιση του αποπληθωρισμού, όχι την υποτίμηση του γιεν. Όσοι ενδιαφέρονται να βοηθήσουν πρέπει να φροντίσουν να μη χρησιμοποιηθεί ως πρόσχημα για προστατευτισμό η ανησυχία του κόσμου για ενδεχόμενη συγκέντρωση ραδιενέργειας σε ιαπωνικά προϊόντα.